

โครงการคุ้มครองสุขภาพจากภัยฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

หลักการเหตุผล

จากการสำรวจฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ที่แพร่กระจายครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทย และภูมิภาคข้างเคียง โดยส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่มากกว่า 2 สัปดาห์แล้ว และคาดว่าสถานการณ์จะยังไม่บรรเทาลง (จากรายงานสถานการณ์ และคุณภาพอากาศประเทศไทย ของกรมควบคุมมลพิษ)

ผลกระทบ

ฝุ่น PM 2.5 มีขนาดเล็กและมีปริมาณมากที่สามารถทะลุเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ ทำให้ลูกน้ำปอดและเส้นเลือดได้อ่อนเพี้ยนตามไปด้วย ผลกระทบที่รับฝุ่นเข้าไปอาจเกิดขึ้นกับร่างกาย (ภายใน 1 - 2 วัน) ซึ่งส่วนมากจะเกิดกับระบบทางเดินหายใจ โดยมีอาการไอ เจ็บคอ หายใจลำบากเสียงฟิตฟ้าด เสือดกำเดาไหล มีเสมหะซึ่งหากเลือดในหลอดคอถูกทำให้เสมหะมีเลือดเลือปน ผู้คนพยายามหายใจให้เกิดโรคเยื่อบุตาอักเสบ ทำให้เกิดอาการตาแดง แสบตา คันตา หรือระคายเคือง หากเกิดอาการเหล่านี้สามารถบรรเทาอาการด้วยวิธีประคบร้อนหรือใช้น้ำตาเทียน บางกรณีอาจไม่จำเป็นต้องรับการรักษาโดยแพทย์ เพราะหายใจได้เองภายใน 2-3 สัปดาห์ นอกเหนือจะทำให้เกิดปัญหาต่อระบบทางเดินหายใจ ยังมีผลกระทบต่อผิวน้ำหนังของเราอีกด้วย กรรมการแพทย์โดยสถาบันโรคผิวน้ำหนังเปิดเผยว่า อนุภาคของฝุ่นละอองที่อยู่ในอากาศมีขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 2.5 ไมครอน สามารถผ่านเข้าสู่เซลล์ผิวน้ำหนังได้ ข้อมูลจากการวิจัยพบว่า ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 สามารถจับตัวกับสารเคมีและโลหะต่างๆ และนำพาเข้าสู่ผิวน้ำหนัง มีผลทำร้ายเซลล์ผิวน้ำหนังโดยตรง และทำให้การทำงานของเซลล์ผิวน้ำหนังผิดปกติไป

สะสมจนอาจเกิดโรคในระยะยาว

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) กำหนดให้ PM 2.5 อยู่ในกลุ่มที่ 1 ของสารก่อมะเร็งตั้งแต่ปี 2556 และช่วงคน 9 ใน 10 กำลังหายใจนำอากาศอันเป็นพิษเข้าสู่ร่างกายเป็นประจำทุก 1 ปี ประชากรโลกกว่า 7 ล้านคน เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ทำให้อายุขัยเฉลี่ยของประชากรลดลง แก่เร็วและอายุสั้นลง แม้ยังเพิ่มความ

เสี่ยงของโรคเรื้อรัง ได้แก่

โรคหลอดเลือดในสมอง

การเผชิญหน้ากับมลพิษทางอากาศระยะยาว เพิ่มความเสี่ยงที่จะทำให้หลอดเลือดแดงในสมองแข็งตัว ทำให้ความดันโลหิตสูงขึ้น ระบบประสาಥดโน้มติทำงานมากขึ้น และความหนืดของเลือดเพิ่มขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดลิ่มเลือดอุดตันหลอดเลือดในสมองได้

อันตรายต่อปอดและระบบทางเดินหายใจ

ฝุ่นขนาดเล็กเป็นทั้งสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคอันตรายต่อปอดและระบบทางเดินหายใจ สาเหตุหลักคือการสูบบุหรี่ ร่องลงมาจากมลพิษทางอากาศ ได้แก่ โรคหอบหืด โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคมะเร็งปอด

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันสุขภาพของประชาชนจากอันตรายของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

๒. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลตัวเอง และสามารถป้องกันตนเองจากอันตรายของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

๓. เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์

๒. วิธีดำเนินการ

๑. องค์การบริหารส่วนตำบลล่ายางตลาด จังหวัดไครงการตามประกาศ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขของหน่วยบริการ หรือสถานบริการ หรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ ในการป้องกันโรค ที่จำเป็นต่อ สุขภาพและการดำรงชีวิต เพื่อให้กลุ่มแม่และเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยง และกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อยู่ในพื้นที่ สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด หรือข้อ 10 (5) สนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรมกรณีเกิดโรคระบาดหรือภัยพิบัติในพื้นที่ ในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น เหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ ที่อพิจารณา

๒. สำรวจกลุ่มเป้าหมาย ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแล ตามความเสี่ยงต่อการเกิดโรค เช่น หญิงตั้งครรภ์ และ หญิงหลังคลอด/เด็กเล็ก/ผู้สูงอายุ/คนพิการ/ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง และผู้ที่มีโรคประจำตัวที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคได้ร้าย เป็นต้น

๓. จัดให้มีการอบรม สื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างความรอบรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยติดต่อหน่วยงาน ที่สามารถให้ความรู้ในการป้องกัน ลดดูแลสุขภาพภัยผุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

๔. ดูแลสุขภาพและจัดระบบบริการสาธารณสุข โดยสนับสนุนหน้ากากอนามัยมาตรฐาน/หน้ากากอนามัย N95 ตามวิธีการป้องกันของกระทรวงสาธารณสุข

๕. เมื่อร่วงการเจ็บป่วย ได้แก่ โรคระบบทางเดินหายใจ, ระบบหัวใจและหลอดเลือด, ระบบผิวหนัง, ระบบตา อื่นๆ รวมทั้งผลกระทบในระยะยาว เช่น โรคมะเร็ง รวมถึงเมื่อร่วงและตอบโต้ขาวที่เป็นเท็จและแจ้งให้ประชาชนในพื้นที่ทราบเป็นระยะ

๖. สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทราบ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

๓. กลุ่มเป้าหมาย

เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลล่ายางตลาด

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ - กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๕. สถานที่ดำเนินการ

เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลล่ายางตลาด

๖. งบประมาณ

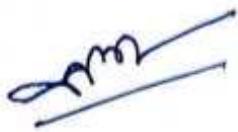
จากงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพ ๑๕,๐๐๐ บาท

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนในพื้นที่ ได้รับการป้องกันอันตรายของผุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

๒. ประชาชนมีความรู้ในการดูแลตนเอง และสามารถป้องกันตนเองจากอันตรายของผุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5)

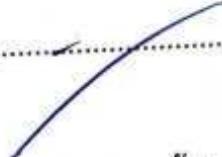
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลล่ายางตลาดสามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์

(นายพิทินกร บุญราศี)

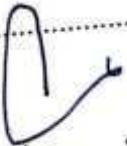
ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

ผู้ตรวจสอบโครงการ

(นายสมัย ภูริชันน์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายวราพงษ์ เศรษฐรักษ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟ

และการควบคุมในช่วงฤดูแล้ง

ประจำปี ๒๕๖๔

องค์กรบริหารส่วนตำบลยางตลาด

อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

ปัญหามอกควัน เป็นปัญหานึงที่มีความรุนแรงและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ในพื้นที่ จากราชการปัญหาดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด ได้จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่สามารถแก้ไขปัญหามอกควันได้ตรงกับสาเหตุของปัญหาในพื้นที่ของตำบลยางตลาดมากที่สุด ได้นำก สาเหตุปัญหามอกควันที่เกิดจากไฟป่า การเผาหญ้าข้างถนน การเผาขยะ และการเผาสุดจากการเกษตร เป็นต้น ซึ่ง สาเหตุของปัญหาทั้งหมดเหล่านี้จะถูกรวบรวมเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและจัดทำแผนฯ อย่างบูรณาการ ที่อยู่บน พื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งการร่วมกันคิด ร่วมกันหาทางเลือก ทางออก ในการแก้ไขปัญหา สรุป เป็น มาตรการ แนวทาง โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะเป็นการป้องกัน การ เกิดปัญหา และลดความรุนแรงของปัญหามอกควันในพื้นที่ตำบลยางตลาด และที่สำคัญที่สุดเมื่อทุกส่วนได้ร่วมมือกัน แก้ไขปัญหาจะส่งผลดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ ตำบลยางตลาดให้ปลอดภัยจากภาวะหมอกควันต่อไป

คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่า

องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด ปี พ.ศ. ๒๕๖๔

การประเมินสถานการณ์ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ปัจจุบัน เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวเนื่องกับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ อย่างเด่นชัด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ หลากหลายด้าน เช่น ถิ่นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารตามธรรมชาติของสัตว์ป่าถูกทำลาย การเปลี่ยนแปลงทางความหลากหลายทางชีวภาพ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก และที่เห็นภาพชัดเจนในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมาคือ ภัยธรรมชาติ ซึ่งมีแนวโน้มความถี่และความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่ น้ำท่วม ดินถล่ม และไฟป่า ขณะเดียวกันพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ อันเนื่องมาจากสาเหตุที่สำคัญ คือ การลักลอบตัดไม้เพื่อการใช้ประโยชน์และเพื่อการค้า การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อการเกษตรกรรม การบุกรุกพื้นที่ป่าเป็นพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ เช่น การสร้างเขื่อน สร้างถนน รวมถึงการเกิดไฟป่าซึ่งเป็นสาเหตุทำให้ พื้นที่ป่าสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ไฟป่า ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความถี่และความรุนแรงเพิ่มมากเกินกว่ากลไกทางธรรมชาติจะปรับตัวเพื่อรักษาความสมดุลของระบบ生命数量ป่าไม้ เอาไว้ได้ ไฟป่าจึงกลายเป็นปัจจัยที่สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ไฟป่ากลایเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ทุกฝ่ายตระหนักรและห่วงใยอยู่ในขณะนี้ โดยไฟป่าที่เกิดขึ้น จะมาผลิตภัยทำลายทุกสิ่งในป่า ทำความเสียหายแก่สั佣พืช สัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในป่า ทำลายสิ่งปลูกถิ่น ทำให้เกิดการสูญเสียหน้าดิน สร้างความเสียหายแก่ดินทั้งทางคุณสมบัติทางกายภาพ ทางเคมี และความอุดมสมบูรณ์ของดิน ส่งผลเสียหายต่อสมดุลของน้ำและคุณสมบัติของน้ำ สร้างความเสียหายให้แก่ทรัพย์สินของราษฎร นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดหมอกควันและฝุ่นละอองซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์ บดบังหัวศีลวิสัยของการจราจรทางอากาศ ทำลายหัวศีลวิสัยของพื้นที่ป่าอันสวยงามของพื้นที่ป่าอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ไฟป่ายังทำให้เกิดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากการเผาไหม้สู่ชั้นบรรยากาศของโลกก่อให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse effect) เป็นตัวเร่งให้เกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ (Climatic Change) ถูกกาลัพันแพรไปจากปกติหมอกควัน เป็นปัญหานั่งที่มีความรุนแรงและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่และ มักจะเกิดขึ้นทุกปี เนื่องจากอากาศปีต ประกอบกับกิจกรรมของภาคส่วนต่างๆ ที่อยู่ในพื้นที่ตำบลท่าทิbinที่สนับสนุนให้เกิดปัญหามอกควันรุนแรงมากยิ่งขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหามอกควันได้ตระหนักรถของปัญหานี้มากที่สุด เช่น สาเหตุปัญหามอกควันที่เกิดจากการเผาผลาญข้าวจานน ผาขยะหรือสิ่งเหลือใช้ในชุมชน และการเผาสิ่งจาก การเกษตร เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของปัญหานี้มีจุดเด่นนี้จะถูกบรรยายมา เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา และจัดทำแผนฯอย่างบูรณาการให้ครอบคลุมมากที่สุด บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และสามารถนำไปปฏิบัติในพื้นที่อันจะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหา และทำให้ปัญหามอกควันในพื้นที่ลดความรุนแรงลง

คาดการณ์สถานการณ์ไฟป่า

กรมอุตุนิยมวิทยา คาดหมายลักษณะอากาศ ช่วงกลางเดือนตุลาคม ไปจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยในปีนี้คาดว่า ประเทศไทยตอนบนจะมีอากาศหนาวเย็นกว่าปีที่แล้ว และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยส่วนใหญ่จะใกล้เคียงกับค่าปกติ ช่วงที่มีอากาศหนาวเย็นที่สุดจะอยู่ในช่วงปลายเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนมกราคมและต้นหน้าหนาว ปีนี้ลักษณะอากาศจะมีอากาศเย็นในบางวันโดยเฉพาะตอนบนของภาคและในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงธันวาคมจะมีฝนตกชุกหนาแน่นกับมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ อาจก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากได้ในบางพื้นที่ โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไปจากการผ้าติดตาม ปรากฏการณ์เอล Niño/ลานีญ่า พบร้า มีความเป็นไปได้ที่จะอยู่ในภาวะปกติหรืออาจจะกลับไปเป็นภาวะลานีญ่าได้อีก ในช่วงปลายปีถึงต้นปีหน้าจากข้อมูลสภาพภูมิอากาศ และเชื้อเพลิงที่สะสมเป็นปริมาณมากกว่าปีที่ผ่านมาจะส่งผลให้ การไฟฟ้าในแต่ละครั้งมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น และสืบเนื่องจากความผันผวนอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนของ สภาพภูมิอากาศโลกอันเป็นผลเนื่องมาจากการโลกร้อนทำให้การคาดการณ์สภาพอากาศและสถานการณ์ไฟป่าใน ระยะยาวทำได้ยากมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องติดตามสภาพภูมิอากาศอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ไฟป่า โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นพิเศษและพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูงนึง ในส่วน ของปัญหาการเกิดมลภาวะจากหมอกควันไฟน้ำ ขึ้นอยู่กับความผันผวนของสภาพอากาศเป็นสำคัญ หากมีความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมพื้นที่เป็นเวลานานจนผิดปกติเหมือนในช่วงเดือนมีนาคม ซึ่งส่งผลให้เกิดสภาพที่เรียกว่า Subsidence inversion กักควันและไออากาศร้อนจนไม่สามารถลอยขึ้นไปสู่บรรยากาศที่สูงขึ้นไปได้ทำให้ควันไฟ กระจายคละคลุ้งอยู่ใกล้ระดับพื้นดินเกิดเป็นปัญหาลักษณะจากหมอกควัน ย่อมเกิดปัญหามลภาวะจากหมอกควัน ตามมาอย่างแน่นอน ไม่ว่าช่วงนั้นจะเป็นช่วงต้น กลาง หรือปลายของฤดูไฟป่าและไม่ว่าสถานการณ์ไฟป่าจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดก็ตาม

พื้นที่จังหวัดที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า

สำหรับพื้นที่ที่มีความสำคัญและเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า 3 ระดับ (จากจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้จำนวน ๖ จังหวัด โดยจำแนกตามลักษณะเชือเพลิงในแต่ละสภาพป่า ดังนี้

๑. พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง จำนวน ๒๗ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย ฯเยา แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร อุทัยธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา เลย ศักดิ์นคร อุดรธานี อุบลราชธานี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

๒. พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลาง จำนวน ๒๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร โซตอร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สุรินทร์ หนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ ลดบุรี สาระบุรี สุพรรณบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง สารภี ชุมพร และสุราษฎร์ธานี

๓. พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าต่ำ จำนวน ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ยะลา ปัตตานี พังงา พังงา ภูเก็ต ยะลา ยะลา ยะลา และสตูล

ยุทธศาสตร์/มาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

๑. ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์

๑.๑ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าเชิงรุก ให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าทุกแห่ง ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดหน่วยประชาสัมพันธ์ ออกไปพบประชาชนในลักษณะเคาะประตูบ้าน เทคการงานประจำเดือน ต่างๆ ในชุมชน การใช้รถยกติดเครื่องขยายเสียงทำ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าและพื้นที่ทึ่่าไป อย่างต่อเนื่อง

(๒) เมยแพร่ความรู้ในรูปของการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วม การจัดนิทรรศการ ให้การศึกษาแลกเปลี่ยน เอกสารและสิ่งพิมพ์

(๓) การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ โดยบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่า

(๔) รณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ไฟป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทราบถึงแนวทางการป้องกันไฟป่า การแก้ไขปัญหาไฟป่าการระมัดระวังอันตรายจากไฟป่า และผลกระทบจากไฟป่า โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และการท่องเที่ยว

(๕) ขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ชุมชน/หมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ด้วยการจุดไฟไกล์ บริเวณแนวเขตป่า

๒. การป้องกันไฟป่าและหมอกควัน

๒.๑ การเตรียมความพร้อมสำหรับการควบคุมไฟป่า

(๑) จำแนกพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าจัดทำแผนที่จำแนกพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า ๓ ระดับ ตามประเภทป่าและสถิติการเกิดไฟป่า เพื่อติดตั้งไว้ประจำหน่วยงานสำหรับการวางแผน ปฏิบัติงานควบคุมไฟป่า

๒) ประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่าโดยประธานกับนายอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือประกาศกำหนดเขตควบคุมไฟป่าและมาตรการในเขตควบคุมไฟป่า พร้อมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประกาศในช่วงฤดูไฟป่าอย่างต่อเนื่อง

๓) แผนระดมพลดับไฟป่า ให้หน่วยงานควบคุมไฟป่าในพื้นที่ ดำเนินการจัดทำแผนระดมพลดับไฟป่าในสถานการณ์ปกติ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

๔) การเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงานดับไฟป่า ดำเนินการจัดเตรียมและบำรุงรักษาภายนอกอุปกรณ์ดับไฟป่าและวิทยุสื่อสาร ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้ปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา และให้จัดตั้งจุดรับแจ้งเหตุการณ์เกิดไฟป่าในบริเวณทางเข้าออกของหน่วยงานหรือบริเวณที่สังเกตเห็นได้ง่าย พร้อมแจ้งเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๕) การตรวจหาไฟ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจหาไฟอย่างเข้มข้น โดยการจัดชุดลาดตระเวนเดินเท้า ใช้ยานพาหนะ ตรวจสอบตรวจหาไฟและตรวจปรับปรามการลักลอบดัดไฟเผาป่าในพื้นที่

๖) การลาดตระเวนตรวจปรับปรามและการบังคับใช้กฎหมายกำชับเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กวดขันตรวจตราลดตระเวนดูแลป้องกันและปราบปรามการบุกรุกผาทำลายทรัพยากรป่าไม้ อย่างเข้มข้น รวมทั้งควบคุมไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง กรณีที่พบการบุกรุกในพื้นที่ให้ดำเนินการจับกุมและดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด

๗) เพิ่มมาตรการอย่างเข้มงวดตามเส้นทาง ติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ระมัดระวังกิจกรรมที่ต้องใช้ไฟในป่า หรือตั้งด่านตรวจข้าวครัว เข้มงวดการใช้เส้นทางที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า จัดกำลังเตรียมพร้อมดับไฟป่าในพื้นที่

๘) การปฏิบัติงานช่วงฤดูแล้งและเทศบาลให้หัวหน้าหน่วยงานอยู่ปฏิบัติงานประจำ ณ ที่ตั้งในพื้นที่รับผิดชอบและหากมีความจำเป็นต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ ให้ขอนญาตจากหน่วยงานต้นสังกัดทุกครั้ง

๙) การหาข่าวในพื้นที่ประธานผู้นำท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เพื่อหาข่าวบุคคลที่บุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ล่าสัตว์ ทางของป่าและเผาป่าเป็นประจำ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจหรือให้คำแนะนำหรือดำเนินคดีตามกฎหมาย

๑๐) ควบคุมการเผาพื้นที่การเกษตรกรรมโดยใช้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกจากเดิมที่ใช้วิธีการเผาเป็นวิธีการได้กลับวิธีแพลงเมล์ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงควบคุมการเผาในเขตชุมชนและสองข้างทาง

๒.๒ ติดตามความผันผวนของสภาพภูมิอากาศ

ติดตามความผันผวนของสภาพอากาศ อันเนื่องมาจากการโลกร้อน (Global Warming) ซึ่งอาจมีผลทำให้อากาศแปรปรวนเกิดความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมพื้นที่เป็นเวลานานจนผิดปกติ จนทำให้เกิดวิกฤติหมอกควันไฟป่าคลุ่มพื้นที่อย่างหนาแน่นและต่อเนื่องอีก

๓. ยุทธศาสตร์การจัดการเชื้อเพลิง

๓.๑ การจัดทำแนวกันไฟ เพื่อตัดความต่อเนื่องของเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่มีความสำคัญและล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า โดยบูรณาการหน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กร ประชาชน ทุกภาคส่วน

๓.๒ ลดปริมาณข้อเพลิง โดยการนำวัชพืชในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่า มาเพิ่มชุลค่าโดยการแปรสภาพให้เป็นวัสดุเพื่อเพิ่ม ความร่วนชุกให้แก่ดิน ทำปุยหมัก หรือทำของประดับตกแต่ง เป็นต้น สำหรับภาคการเกษตรให้ส่งเสริมการนำเศษสิ่งเหลือจากเกษตรกรรม มาดำเนินการในลักษณะเดียวกัน

๓.๓ การจิง metapha การเชื้อเพลิงในทางวิชาการ ด้วยการเผาตามกำหนด (Prescribed Burning ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าเพื่อลดปริมาณและความต่อเนื่องของข้อเพลิง

๔. ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาไฟป่า

๔.๑ สร้างและประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการแก้ไขปัญหาไฟป่าภาคประชาชนอย่างต่อเนื่องทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการกิจกรรมควบคุมไฟป่าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(อปท.) หรือหมู่บ้านและการควบคุมไฟป่าของชุมชน

๔.๒ จัดกิจกรรมส่วน/เวทีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดเห็นในการวางแผน กฏ กฎ กติกา ของชุมชน และรวมไปถึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาไฟป่า และหมวดคุณของชุมชน

๔.๓ การฝึกอบรม

๑) ดำเนินการให้ความรู้และทักษะการควบคุมไฟป่ากับเจ้าหน้าที่ของ หน่วยงานต่างๆ ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง เพื่อให้มีความพร้อมในการควบคุมไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบ

๒) ประสานจังหวัด หน่วยงานราชการ หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น ให้สนับสนุนการจัดฝึกอบรม ทหาร ตำรวจ พลเรือน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัครป้องกันไฟป่า(อส.พป.)หน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในการเตรียมพร้อมเพื่อดับไฟป่าในพื้นที่

๔.๔ ป้องกันการเกิดไฟป่าจากสองข้างทาง ประสานกับหน่วยงานกรมทางหลวง หรือหน่วยงานรับผิดชอบเส้นทางหลวงที่ติดเขตป่า กำหนดมาตรการป้องกันการเกิดไฟป่าจากบริเวณทางหลวงแล้วคลุกคล

๔.๕ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อช่วยให้รายภูริในพื้นที่มีอาชีพเสริม และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้การเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าลดน้อยลง และลดการเกิดไฟป่า

๕. ยุทธศาสตร์การดับไฟป่า

๕.๑ การดับไฟป่าเบื้องต้น ให้ดำเนินการดับไฟป่าในพื้นที่ที่พบเห็น หรือเมื่อได้รับแจ้งเหตุ ไฟไหม้ป่าให้รับดำเนินการดับไฟทันที

๕.๒ การดับไฟป่าโดยสถานีควบคุมไฟป่า ให้ดำเนินการดับไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบหลักในทันทีที่ตรวจพบหรือได้รับแจ้งเหตุ และในพื้นที่อื่นๆ

๖. การขอสนับสนุนจากทุกหน่วยงาน และประชาชน

การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมวดคุณ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ หากได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชนทั่วไป ดังนี้

๖.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กรมควบคุมมลพิษ ดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก ในพื้นที่ และรายงานข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อเตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมดำเนินโครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ อย่างเข้มข้นในช่วงวิกฤตสถานการณ์หมวดคุณ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป และจัดฝึกอบรมให้นักเรียน นักศึกษาและอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมู่บ้าน มีจิตสำนึกรักในการรักษาความคุ้มการเพาในที่โล่งอย่างต่อเนื่อง

๖.๒ กระหวงหาดไทย

- ออกประกาศจังหวัดเพื่อกำหนดเขตควบคุมไฟป่ามาตรฐานการควบคุมไฟป่า มาตรการควบคุม การเพาพื้นที่เกษตรกรรม และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด
- กรรมการปักครอง แจ้งกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้ควบคุมการเพาในที่โล่งอย่างเคร่งครัดในช่วง ฤดูแล้ง เป็นแกนนำในการรณรงค์ป้องกันไฟป่าและขอความร่วมมือจากประชาชนในการด าการเพาเชิงกิ่งไม้ ใบไม้ เศวสุดเหลือใช้ในพื้นที่เกษตรและขยายมูลฝอยในชุมชน
- กรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และกำลังพลจากศูนย์ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และเครือข่ายอาสาป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ตามแผนระดมพลดับไฟป่าในสถานการณ์รุนแรงและสถานการณ์ วิกฤติ